

Heeft de Waldvogel de vrijheid om alle kanten op te vliegen?

In de zaak tussen Nationale Opera & Ballet en het Ministerie van SZW over valgevaar is uitspraak gedaan. Is er nu meer duidelijkheid? Frits van den Haspel plaatst daar stevige vraagtekens bij.

In de rechtszaak tussen Nationale Opera & Ballet (NO&B) en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), zoals beschreven in het artikel van Eric de Ruijter in Zichtlijnen 167, is in juli uitspraak gedaan. De rechter heeft bekrachtigd dat er een hek geplaatst moest worden. Tja, daar zit de theaterwereld met een probleem. Het regieteam heeft aan de Waldvogel, die Siegfried de weg wijst naar een beeldschone vrouw, de vrijheid gegeven om dat in alle richtingen te doen. Door nu een hek tussen de Waldvogel en de zaal te plaatsen, wordt het publiek participatie ontnomen. Het publiek ervaart het hek als een afscheiding, de theaterwetten maken dat het dan niet meer meedoet. Dat is storend en vervelend voor alle mooie vrouwen in het publiek die dachten in aan-

merking te komen voor een bezoek van Siegfried.

Had de rechter de argumentatie van de advocaten van partijen nodig om tot een conclusie te komen over het functioneren van een hek? In de rechtszaal was tot een aantal jaren geleden een hek aanwezig als scheiding tussen partijen en de rechtbank. Dat hek is weggehaald om de rechterlijke macht toegankelijker/laagdrempeliger te maken voor partijen. Verwacht mag worden dat de rechter kennis heeft van de functie van een hek in een bredere betekenis.

Natuurlijk is dit gechargeerd, maar het is wel de strekking van de afspraken die in de jaren 90 van de vorige eeuw tussen het Ministerie van SZW en het theaterveld (com-

missie VGWT) zijn gemaakt. Veiligheid staat voorop, maar er zijn situaties waarbij we anders gaan kijken. Of, zoals de toenmalige inspecteurs het verwoordden: "Wij komen niet als boeman maar er zijn zaken die verbetering behoeven in relatie met de veiligheid en gezondheid. Het is ons bekend dat balletdanseressen meer wegen dan 23,5 kg, maar daar kijken wij genuanceerd naar." Anno 2013 wordt daar dus anders over gedacht, dat kan en mag. Echter, gezien de relaties en de afspraken uit het verleden, zou het niet meer dan tactvol of beleefd zijn om de andere partij daar tijdig van op de hoogte te brengen. Met deze actie uit 2013 betreedt de boeman, die SZW in de jaren 90 niet wilde zijn, het podium. Waarom? Is dat veroorzaakt door een reorganisatie of een

RON DE GROOT

THEATERTEXTIEL / TONEELINRICHTING

Tel. +31(0)182-616310 • www.theatertextiel.com

FOTO: RUTH WALZ

verschuiving binnen de inspectiedienst van SZW en zijn de diverse protocollen die bij een overdracht worden gebruikt niet goed gelezen? Of worden ze anders geïnterpreteerd?

Nog gecompliceerder wordt het geheel wanneer je meeneemt dat een persoon van circa 12 jaar meedeed in de productie en op het bedoelde platform was. Voor deze persoon is door de directie van NO&B een ontheffing aangevraagd bij het ministerie van SZW. Mijn verwachting is dat in die aanvraag een omschrijving staat van tijd, plaats, duur en omstandigheden. De ontheffing is ingewilligd mits iemand van SZW per voorstelling toezicht hield. De beoordelaar en de toezichthouder hebben zeer waarschijnlijk de aanvraag en de omschrijving gelezen en hebben geen bezwaar gemaakt. Blijkt daaruit dat er nuancering in het toezicht aanwezig is? Volgens de directie van NO&B is dat niet de interpretatie van de nuancering die bedoeld is in de jaren 90. Wie geeft die interpretatie wel goed weer?

De directie van NO&B heeft zich niet neergelegd bij het verbod, vandaar de rechtszaak. Maar er is nog een andere partij die geblameerd is. De betreffende opera is gedurende een aantal jaren vier maal herhaald en alle productierisicoinventarisaties, alle evaluaties en het totale arbobeleid van NO&B worden jaarlijks gecontroleerd door een onafhankelijk instituut. Dat instituut heeft NO&B niet gewaarschuwd dat zij op de verkeerde weg waren. Waarom niet? Voor een partij als NO&B is de maatregel extra wrang. NO&B liep voorop met het uitdragen van het Arbobeleid in positieve zin. Waarom dan een verbod met boete en geen waarschuwing, zoals in het verleden vaker is toegepast? Het is ook bij SZW bekend dat NO&B afspraken met medewerkers in elk geval een jaar tevoren maakt. Waarom is dat niet meegewogen?

Zoals Eric de Ruijter al meldt, heeft de uitspraak verstrekken gevolgen voor de sector. Wat wanneer de danser geen danseres meer mag liften? De danseressen zijn groot-

mager maar wegen altijd meer dan 23,5 kg. Het is inderdaad een vraag die wellicht bij meerdere ministeries hoort te liggen. Bij het Ministerie van SZW, en bij het Ministerie van Cultuur over de vrijheden van de kunst en de verschillen tussen de bouwvakker en een zanger of een danser. Mocht de vergelijking tussen de bouwvakker en de danser gemaakt worden en negatief uitvallen, dan kan de Minister van Cultuur, waaronder ook Onderwijs ressorteert, de programma's van de dansopleidingen meteen aanpassen. Inderdaad, een aantal avondvullende balletten mag dan niet meer in Nederland. Het publiek zal ze elders in Europa moeten bezoeken. Evenzo met spraakmakende producties die door Europa reizen, zoals *La Guardia* een aantal jaar geleden. Die productie is destijds bekeken door mensen van SZW. Op basis van de Arbocatalogus en het gegeven dat de mensen voldoende met elkaar gerepeteerd hadden, was er geen bezwaar om die voorstelling in Nederlandse theaters op te voeren. Waarom toen niet en nu wel?

Over Europa gesproken; in Brussel is een grote groep mensen bezig om regels en wetten voor de lidstaten gelijk of vergelijkbaar te maken. Vanuit Duitsland of Frankrijk – beide landen hebben een vrij streng veiligheidsbeleid – komen geen berichten omtrent maatregelen zoals die aan NO&B worden opgelegd. Hoe moet dat dan, in relatie met de kosten, bij samenwerkingen met buitenlandse operahuizen?

Jammer dat een goed opgebouwde relatie na ruim 20 jaar zo wonderlijk verstoord is. <<

Frits van den Haspel is oprichter van de eerste beroepsopleiding voor theatertechnici SOTT.